

Průběžná zpráva o předsudečném násilí/násilí z nenávisti

1.4.- 30.6. 2016

In IUSTITIA, o.p.s.

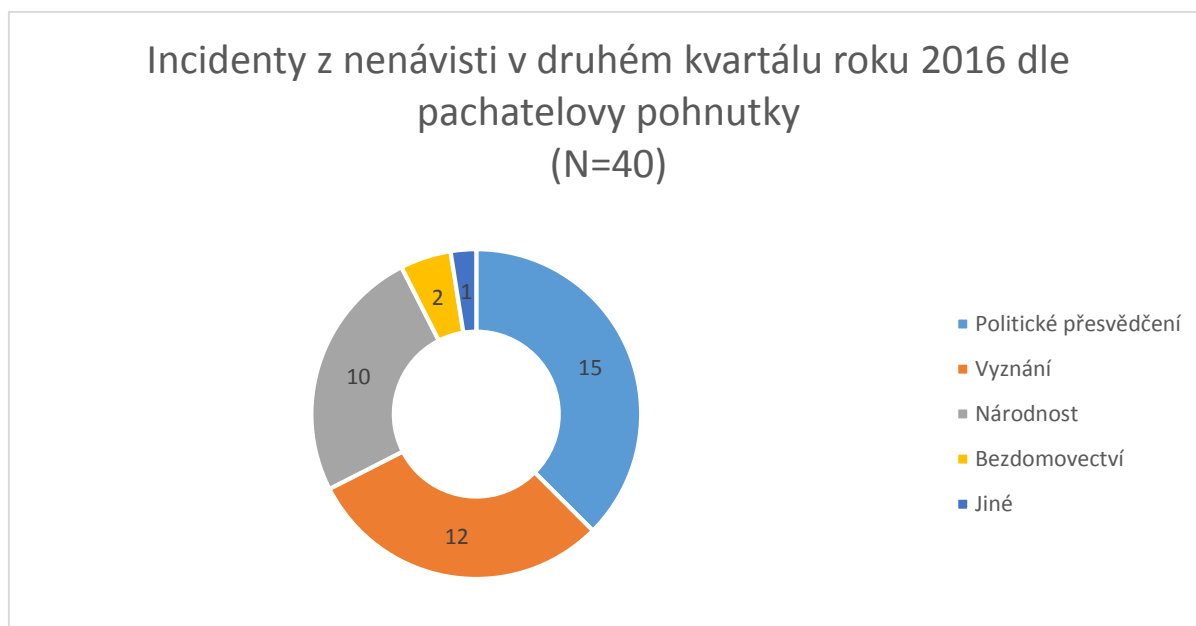
Shrnutí

- Terčem předsudečného násilí se znovu stávali **lidé z důvodu své skutečné nebo domnělé víry nebo politického přesvědčení**
- Byla zaznamenána **série útoků na tzv. Hate Free Zóny**, tedy podniky a organizace, které se přidali k vládní kampani proti rasismu a násilí z nenávisti
- K útokům převážně docházelo **ve veřejném prostoru a v zaměstnání**
- **Devět lidí bylo fyzicky napadeno**, 16 x byl zaznamenán útok na majetek

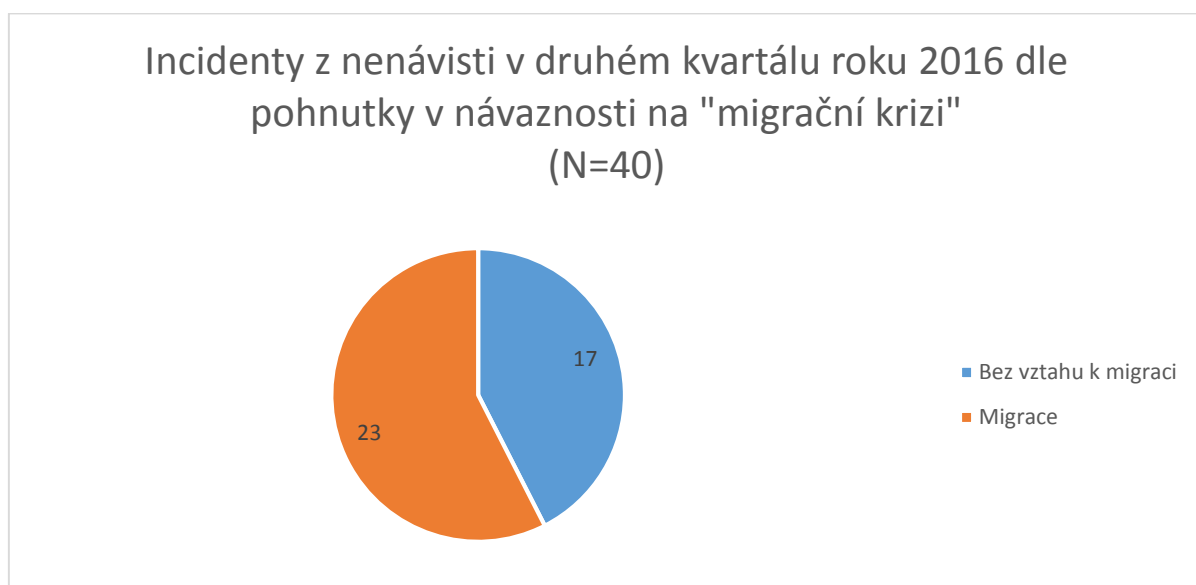
In IUSTITIA zjistila v druhém kvartálu roku 2016 **celkem 38 incidentů z nenávisti**, které se staly na území České republiky. Nejvíce nenávistných útoků, celkem 22, bylo spácháno na území Hlavního města Prahy. Následuje Jihomoravský kraj s pěti incidenty, Pardubický a Ústecký kraj každý s třemi incidenty a Jihočeský, Plzeňský, Středočeský, Olomoucký a Moravskoslezský každý s jedním incidentem. Co se výskytu ve městech týče, po Praze následuje Brno se čtyřmi incidenty. Pouze čtyři útoky byly vykonány prostřednictvím internetu či telefonu, převažovaly útoky ve veřejném prostoru (12 incidentů) a v zaměstnání poškozených (11 incidentů). Údaje týkající se občanství jsou neúplné. Nicméně lze říci, že mezi poškozenými lehce převažují muži nad ženami (14 versus 12 jedinců) a již o něco výrazněji občané ČR nad občany třetích zemí, tj. mimo EU (16 versus 7 jedinců).

Zajímavější výsledky přináší analýza ve vztahu **k pohnutkám pachatelů**. Ve sledovaném období bylo nejčastějším důvodem napadení **politické přesvědčení** (15 incidentů), jde především na napadání organizací pracujících s migranty, osob, které vyjadřují své sympatie s antirasistickou kampaní Hate Free Culture či obecně s ochranou lidských práv. Následovalo **náboženské vyznání** s 12 incidenty, z nichž se 10 týkalo islámu. Poté **národnost** s 10 incidenty, kde nejvíce zastoupenou skupinou byla romská národnost se čtyřmi incidenty. Ve zbývajících případech se jednalo o dvě napadení pro bezdomovectví a o jednu zatím neurčitelnou pohnutku. Obrazně výsledky prezentuje graf uvedený

níže. Je třeba doplnit, že v jednom incidentu mohlo být přítomno více pohnutek, proto jejich počet převyšuje množství zaregistrovaných incidentů.

V druhém kvartálu 2016 zůstávala „**migrační krize**“ stále **stěžejním společenským tématem**. To se projevilo rovněž i v nenávistných útocích. Z celkem 40 evidovaných pohnutek jich lze více než polovinu přiřadit právě k této otázce (viz graf níže), respektive k útokům vedeným vůči lidem imigrujícím do ČR z arabských zemí, ať už pro jejich národnost, anebo vyznání, ale také proti aktivistům zasazujícím se za jejich práva. V tomto světle je třeba identifikovat zvláště vysoký počet útoků pro politické přesvědčení.

¹Celkem 12 jich souviselo s „migrační krizí“, přičemž šest jich bylo spácháno ze soboty 23. dubna na neděli 24. dubna.² Jednalo se o medializovanou kauzu sprejerství na podnicích hlásících se k idey Hate Free Zone a o nápisy v podchodu metra na Karlově

náměstí v Praze. HFZ vznikla primárně majetková škoda a nemajetková újma. Nelze vyloučit, že v důsledku útoků dojde ke snížení počtu zákazníků. Do 31.7.2016 nebyl ve věci útoků na Hate Free Zony nikdo obviněn, policie má k dispozici záběry z pouličních kamer zachycující částečně maskované

útočníky. V reakci na útoky na HFZ byla v Praze zorganizované veřejné shromáždění proti rasismu,³ Ministr pro lidská práva se přidal k trestnímu oznámení poškozených HFZ, a Ministerstvo spravedlnosti se připojilo ke kampani.⁴

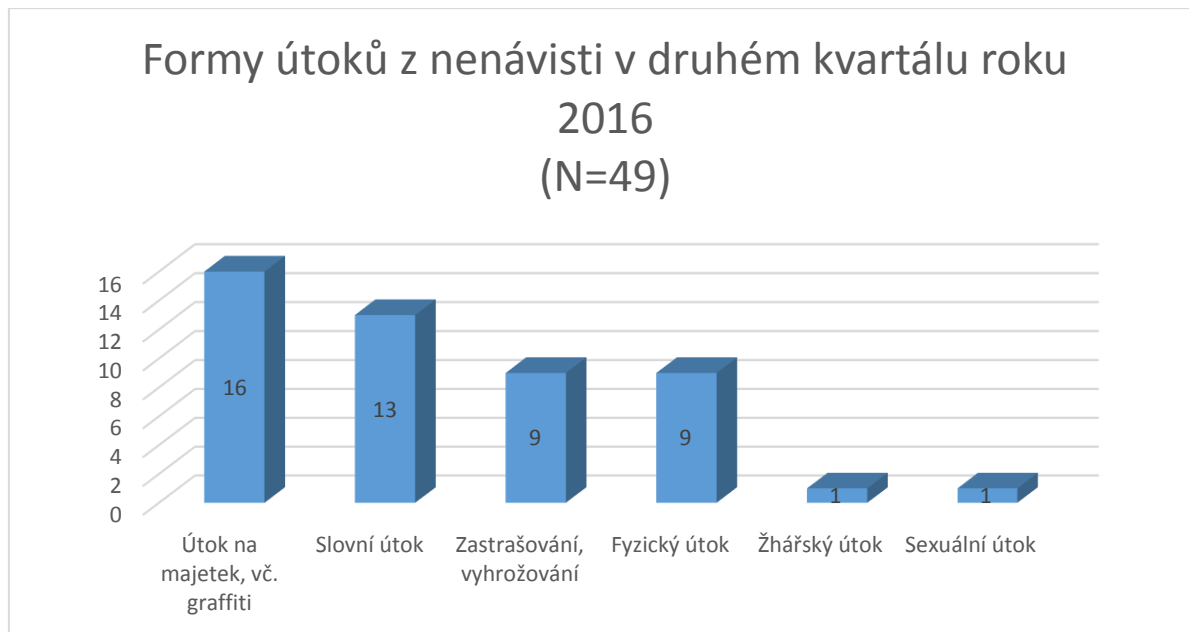
¹ Reprofoto

² http://zpravy.idnes.cz/vandalove-ponicili-podniky-hatefree-d7h-/krimi.aspx?c=A160424_144440_krimi_kvi

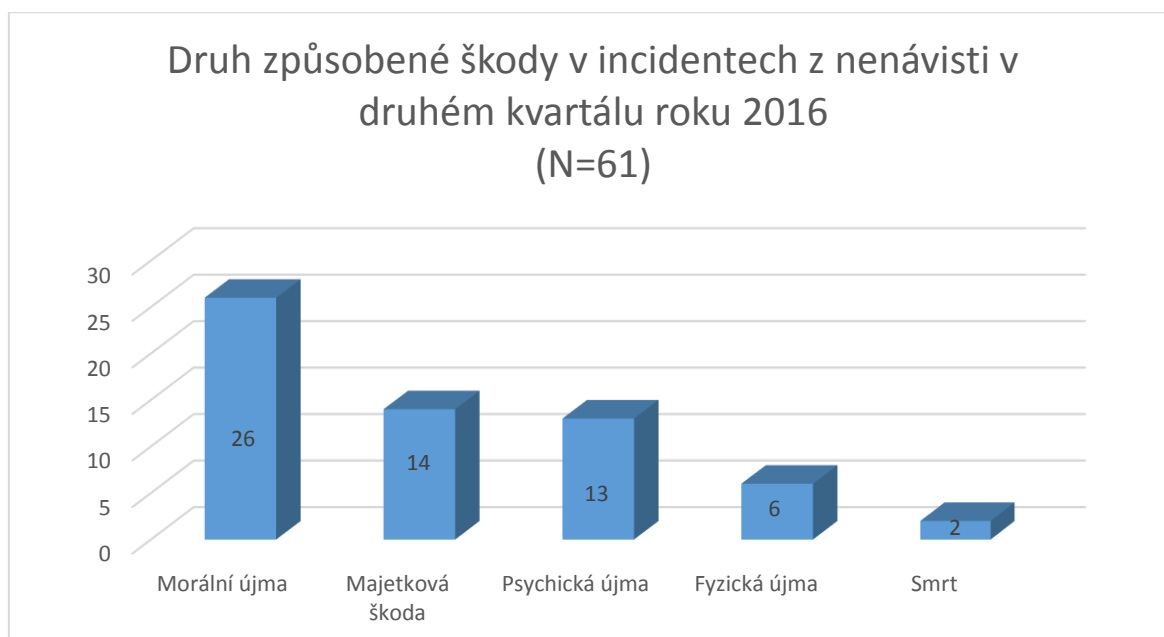
³ <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/stovky-lidi-demonstrovaly-v-praze-proti-rasismu-do-ulic-vysly-po-utoku-neonacistu-na-prazske-hatefree-kavarny>

⁴ http://www.lidovky.cz/ministerstvo-spravedlnosti-se-pripojilo-k-hatefree-zone-rozhodl-pelikan-1rt-/zpravy-domov.aspx?c=A160506_112515_In_domov_ELE

Nenávistné útoky byly nejčastěji vedeny formou útoku na majetek, včetně graffiti (16 případů), slovního útoku (13 případů), zastrašování nebo vyhrožování (9 případů) a fyzického násilí (9 případů). Tento přehled uzavírá jeden sexuální a jeden žhářský útok. Opět je třeba mít na paměti, že se tyto formy mohou vyskytovat ve větším množství u jednoho incidentu.

Formám útoku v zásadě odpovídají i druhy způsobené škody. Dominuje morální újma vyskytující se v 26 případech. Za ní se nachází majetková škoda (14 případů) a psychická újma (13 případů). Fyzická újma vznikla v šesti případech a ve dvou případech skončil útok smrtí poškozených. Stejně tak i zde se mohly různé druhy škody kombinovat.

Z dlouhodobého pohledu lze konstatovat, že otázka „migrační krize“ významně ovlivnila podobu násilí z nenávisti ve sledovaném období. Zatímco obecně patří mezi skupiny nejvíce ohrožené nenávistnými útoky Romové, zde to jsou migranti a lidé bojující za jejich práva. Vzhledem k relativně nízkému počtu migrantů z arabských zemí není překvapující, že to jsou právě aktivisté, kteří nejvíce čelili nenávistnému násilí. Na druhé straně lze na základě našich posledních zkušeností přelévání nenávisti vůči cizincům za hranice arabských zemí. Rovněž i ve sledovaném období byli pro svou národnost napadeni, a to zvláště zavrženíhodným způsobem, lidé původem z Vietnamu a Ukrajiny.

Jakkoli se v posledních měsících snížil počet nenávistných demonstrací a veřejných projevů, násilí z nenávisti zůstává problémem v evropských společnostech, Českou republiku nevyjímaje. V tomto ohledu je třeba aktivně bránit růstu napětí ve společnosti a budování hranic mezi jejími různými skupinami. Společenská polarizace plodí extrémní násilné situace, na které mají různí představitelé politické sféry a státního aparátu tendenci reagovat omezováním lidských práv a svobod. Tento přístup však problém neřeší, pouze vytváří nový.

Poznámka k metodologii:

Jedná se o případy zaregistrované zaměstnanci a zaměstnankyněmi organizace In IUSTITIA během jak terénní práce, tak vlastního monitoringu médií. Některé případy rovněž nahlásili sami poškození či svědci. Motivace incidentů je identifikována jako předběžná - expertní. In IUSTITIA se snaží tyto incidenty ověřovat zejména ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení. Dále do své výroční zprávy monitorující násilí z nenávisti v ČR přebírá incidenty z policejních statistik po uplynutí sledovaného období. Z toho důvodu je možné, že se níže prezentované výstupy analýzy budou lišit od těch ve zprávě za rok 2016 (zveřejněné v polovině roku 2017).

Neprošlo jazykovou korekturou.